

Obsah

Úvod	9
1. Dítě předškolního věku v rodinném prostředí	13
1.1 Vrstvání dítěte do rodiny	14
<i>Poporodní přijetí</i>	16
<i>První rok – skrytý základ</i>	17
1.2 Čím je pro nás dítě mezi prvním až čtvrtým rokem	20
1.2.1 Dítě jako objevitel	23
<i>Objevuje prostor a jeho uspořádání</i>	23
<i>Objevuje přes svoje smysly</i>	24
<i>Objevuje materiály a ovlivňuje tvary</i>	27
<i>Objevuje své pohybové možnosti</i>	28
<i>Objevuje řeč a svoji schopnost se vyjádřit</i>	29
<i>Objevuje sebe a druhé lidi</i>	31
1.2.2 Rodící se osobnost	32
<i>Malý tyran</i>	35
1.2.3 Příjemce pravidel a stylu života	40
<i>Ženská a mužská role</i>	41
<i>Soužití a jídlo</i>	42
<i>Sourozectví</i>	43
<i>Bázlivost a úzkostnost</i>	46
<i>V čem spočívá označení „moje dítě“</i>	48
<i>Co nemusíme v rodině odhadnout</i>	51
1.3 Starší předškolák – dítě pěti- až šestileté	53
1.3.1 Dítě a širší společnost	54
<i>Potřebuje vrstevníky</i>	55
<i>Je soutěživé i žárlivé</i>	56
<i>Přijímá, rozumí a začleňuje se</i>	58
<i>Zapouští kořínky v místě, kde žije</i>	59
<i>Má první zájmy</i>	61
<i>Trápí ho stud, obavy a může být ohrožené</i>	63
1.3.2 Dítě jako občan	67

<i>Jak přijímá odlišnosti</i>	69
<i>Je altruistické?</i>	70
<i>Mezníky v sociálním začleňování</i>	72
<i>Vstup do mateřské a základní školy – iniciační význam</i>	72
2. Úvaha rodičů o mateřské škole	77
2.1 O čem přemýšlet při volbě mateřské školy?	79
<i>Děti se speciálními potřebami</i>	82
<i>Hyperaktivní dítě</i>	83
<i>Různé typy mateřských škol</i>	86
2.2 Očekávání a změny	87
<i>Jak dítě na mateřskou školu připravit</i>	89
<i>Doporučující desatero</i>	91
2.3 Co udělat pro dobrou adaptaci	93
<i>Jak může dítě v adaptační fázi reagovat</i>	95
<i>Provázanost pocitů rodičů a dětí</i>	97
3. Současná mateřská škola	101
<i>Pohled do budoucnosti školy</i>	102
3.1 Jaké jsou mateřské školy	103
<i>Jak vidí učitelky současnou mateřskou školu</i>	105
<i>Jak vidí učitelky dítě předškolního věku</i>	107
3.2 O co se jednotlivé mateřské školy snaží	108
<i>Spolupráce s rodinou</i>	109
3.2.1 Nedirektivní přístupy	110
<i>Akceptace</i>	112
<i>Empatie</i>	113
<i>Autenticita</i>	113
<i>Aktivní naslouchání</i>	114
<i>Empatický rozhovor</i>	115
<i>Pozitivní školní klima</i>	117
3.3 Vlastní školní vzdělávací programy	119
3.3.1 Třídní programy	122
<i>Výchovně-vzdělávací cíle</i>	123
<i>Adaptační fáze v práci s novou skupinou</i>	124
<i>Členění programu</i>	127
<i>Hra jako respektovaná potřeba i metoda</i>	128
<i>Pohoda, péče, tvořivost a poznávání</i>	132

3.3.2	Příprava na základní školu	134
	<i>Školní zralost</i>	138
	<i>Školní připravenost</i>	139
	<i>Děti s odkladem školní docházky</i>	142
3.3.3	Klima školy vytvářejí učitelé	145
	<i>Role v pracovní skupině</i>	148
	<i>Překážky pro příznivé vztahy</i>	149
	<i>Kvalitní klima ve společné komunitě rodičů a učitelů</i>	154
4.	Pohled do obsahu předškolního vzdělávání	156
4.1	Osobnostně orientovaný model předškolního vzdělávání	157
4.2	Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání	159
	<i>Vzdělávací oblast: Dítě a jeho tělo</i>	161
	<i>Vzdělávací oblast: Dítě a jeho psychika</i>	163
	<i>Vzdělávací oblast: Dítě a ten druhý</i>	169
	<i>Vzdělávací oblast: Dítě a společnost</i>	170
	<i>Vzdělávací oblast: Dítě a svět</i>	173
	<i>Podmínky předškolního vzdělávání</i>	176
4.3	Komplexně zaměřené vzdělávání	178
	<i>Pedagogická diagnostika</i>	179
	<i>Tematické celky a projekty</i>	183
	<i>Význam hry</i>	189
	<i>Jak můžeme přispět ke kvalitní hře</i>	192
4.3.1	Osobnostní a sociální rozvoj	193
	<i>Prosociální chování</i>	197
	<i>Dramatická výchova</i>	200
	<i>Interkulturní výchova</i>	206
4.3.2	Skupinové soužití dětí	211
	<i>Věkově smíšené třídy</i>	212
	<i>Věkově stejnorodé třídy</i>	214
4.4	Některé alternativně zaměřené programy mateřských škol	215
4.4.1	Waldorfská mateřská škola	215
4.4.2	Mateřská škola Marie Montessori	220
4.4.3	Daltonská mateřská škola	224
4.4.4	Mateřská škola Začít spolu	227
4.4.5	Mateřská škola s Programem podpory zdraví	232
4.4.6	Lesní mateřské školy	235

5. Jak společně pracovat ve prospěch rozvoje svého dítěte	240
<i>Vzájemné uznání a podpora</i>	244
<i>Zpětné vazby pro učitele a rodiče</i>	246
Závěr	249
Literatura	252